

Televizyonun Egemenliği

Bireysel görüşmelerimiz sırasında ailelerden bize gelen sorular arasında sıkça karşılaştıklarımızdan biri "TV'nin çocuğumuzu etkisi nedir?" sorusudur. Bu konuda anne babalara söylediğimiz genel şey; bu sihirli kutunun her yaş çocuğuna etkilerinin farklı olduğudur. Bunu "iyi/istenen etkiler" ve "kötü/istenmeyen etkiler" olarak ikiye ayırabiliriz. Ama TV'nin en büyük etkisi 0-3 yaşları arasında olmaktadır. Çünkü bu yaşlar hayat boyu kullanılacak bazı psiko-sosyal ve psiko-motor özelliklerin kazanıldığı çok önemli bir devredir. Bu devrede oluşabilecek herhangi bir sorun bütün hayatı etkileyebilmektedir. Televizyonun olumlu etkilerine bakıldığında eğitimsel programların özellikle yetersiz çevresel koşullarda yaşayan çocuklar için yararlı olabileceği düşünölmektedir. Burada yine bu programların belli bir pedagojik değerlendirmeden geçmiş olması gerekliliği söz konusudur. Bunun yanı sıra çocukların gerçek hayatta karşılaşma fırsatı bulamadıkları doğa ve çevre ile ilgili bazı görüntüleri örneğin belgesel programlar aracılığı ile izlemeleri okul bilgisinin görsel bir malzemeyle eşleştirilmesi anlamında kalıcılık sağlamaktadır. Belgesel programlar hem çocukların ilgisini çekmekte hem de yeni bilgiler öğrenmek konusunda teşvik edici ve merak uyandırıcı olmaktadır.

Fantezi, televizyonun en önemli kullanım biçimidir. Araştırmacıların belirttiğine göre eğlenmenin pasif zevklerini veya heyecandırıcı yönlerini tanımlar. Gerçek hayatın baskılarından kurtulmayı sağlar. Aynı zamanda çocuklar sıklıkla TV'yi eğlenmek için açarlar. Ancak eğitim de alırlar. Bu resmi ve planlı bir eğitim değildir. TV, çocuk için dünyanın bir resmini çizer. Bazen gerçekçi, bazen yanlış bir şekilde ama ne yaparsa yapsın TV'nin çizdiği portreler genç izleyici için bir bilgi kaynağıdır.

Çocuğun izleme sebebi ne olursa olsun, televizyonun eğitici yönünden maksimum düzeyde yararlanabilmek için belli sınırlılıklar ve düzenlemeler gerekmektedir.

Anne ve Babalara Düşen Görevler

- Çocuklara iletişim araçlarının olumlu yönlerinin seçilerek gelişimi için bir araç olarak kullanılması gerektiği bilinci verilmelidir.
- TV izlemenin, çocuğun birinci dereceden ihtiyaçlarını ve sorumluluklarını engellememesi için çocukla birlikte gerekli zamanlama ve programlama yapılmalıdır.
- Olayların daha sağlıklı analiz edilebilmesi için, haber içerikli programları birlikte izlemeye gayret edilmelidir. Özellikle şiddet içerikli ya da çocuğun yaş düzeyine uygun olmayan bir görüntüye denk gelindiğinde kanalı hemen değiştirmek yerine, kafasını karşıtran olay üzerine biraz konuşulmalı ve onun da yorumunu eklemesine fırsat verilmelidir. Böylelikle çocuk, kendi değer yargılarıyla dış dünyada gelişen olaylar arasında değerlendirme yapma fırsatı bulacaktır.

Çağın çocuklarına ayak uydurabilmeniz dileğiyle...

Mayıs ve Haziran Aylarında...

Bizden Haberler:

Öğrencilerimize Yönelik Olarak,

- Anasınıfından 1. sınıfa geçişte öğrencilerimizi belli gelişim alanlarında daha iyi tanımak için "Okul Olgunluğu" değerlendirme çalışmalarımızı tamamladık.

Veliye Yönelik Olarak,

- 07. 04. 2006 tarihinde Dr. Tamer Ergin'in konuşmacı olarak katıldığı "Farklı Çocuklar Farklı Öğrenirler" konulu veli semineri organizasyonunu gerçekleştirdik.
- 28. 04. 2006 tarihinde Dr. Serap Özer'in konuşmacı olarak katıldığı "Ailede Yaşanan Değerişimler ve Çocuklara Yansımaları" konulu seminerde velilerimizle bir araya geldik.

Öğrencilerimiz İçin...

- 1. sınıf öğrencilerimizle "Öfke Kontrolü" süreli grup çalışması yapılacaktır.
- 5. sınıf öğrencilerine "5. Sınıftan 6. Sınıfa Geçişte Oryantasyon" programı ve her şubeye ayrı bir zaman diliminde uzmanlar tarafından "Cinsel Eğitim" konulu bir çalışma gerçekleştirilecektir.
- 11. sınıf öğrencilerimiz için, 10 Mayıs 2006 Çarşamba günü 13.45-15.15 saatleri arasında öğrencilerimizin motivasyonlarına destek olabilmek için "Sınava Doğru - ÖSS Yarışı Bitiyor, Yaşam Yarışı Kaldığı Yerden Devam Ediyor" konulu bir panel düzenlenmiştir.

Velilerimiz İçin...

- 8. sınıf velilerimizle "Sınav ve Ergen" konulu süreli grup çalışması,
- 6 yaş grubu velilerimize 06. 05. 2006 tarihinde Prof. Dr. Ayla Oktay tarafından "Çocuğunuz ve Siz Okula Hazır mısınız?" konulu seminer,
- Psikolojik danışmanlar tarafından velilere yönelik workshop çalışması düzenlenmiştir.

Terakki Vakfı Okulları
Ebulula Mardin Caddesi 12/A 34335 Levent İSTANBUL
T. 0212.351 00 60 (Pbx) • F. 0212.351 07 37 • terakki@terakki.org.tr • www.terakki.org.tr

gelişim

Terakki Vakfı Okulları Rehberlik ve Psikolojik Danışma Servisi

Mayıs / Haziran 2006

Teknoloji ve Çocuk

- 2000'li Yıllarda Çocuk Olmak
- Tekno-çocuk
- Televizyonun Egemenliği
- Anne Babalara Düşen Görevler

Teknoloji, insanın bilimi kullanarak doğaya üstünlük kurmak için tasarladığı bir disiplin olarak bilinmektedir. Teknolojinin gelişim sürecine baktığımızda, insanoğlunun aya ilk ayak basışından günümüze kadar kat edilen yolu düşünmek bile başımızı döndürmektedir.

Geçmişte sanayiye, bilimi ya da uzayı çağrıştıran teknoloji artık bilgiden çok kullanılan alet ve gereçlerin genel adı, yaşam şeklimizin yansıması haline gelmiştir. Özellikle bilgi alışverişi ve iletişim açısından **bilgisayar, Internet, cep telefonu, TV** gibi yaşamı kolaylaştıran teknolojik ürünler doğru kullanıldığında güçlü birer eğitim aracı olmaktadır. Öğrenciler, günümüzde internet aracılığıyla çeşitli kütüphanelerden yararlanıp, uluslararası yayınları takip ederek proje hazırlama ve bilgilerin derinleştirme olanağı bulmaktadırlar. Televizyon ise çocuğa dünyanın resmini çizmekte ve çizdiği portreler çocuk için bir bilgi kaynağı oluşturmaktadır.

Bilgisayar ve TV gibi araçlar yaşamımızı kolaylaştırmakla birlikte bugünün koşullarında çocukların ve ergenlerin ev dışı aktivitelerinin azalması ve yaratıcılıklarını geliştirecek alternatif ortamların oluşturulamaması nedeniyle birer bağımlılık nesnesi haline de dönüşebilmektedir.

2000'li Yıllarda Çocuk Olmak

Başlığı okuyunca, gerçekten bunun ne denli zor ve riskli olduğu bilincine varıyor her ebeveyn. Hemen şöyle bir düşünce geçiyor aklımızdan "bizim zamanımızda böyle değildi hiçbir şey..." Çocukları okul öncesi eğitim alan anne babalar bile bu cümleyi çok rahatlıkla söyleyebiliyorlar. Kaldı ki çocukları ilköğretim ve lise düzeyinde olanlar ne yapsınlar. Hangi anaokuluna gitsin, satranç kursu mu, yoksa müzik kursu mu alsın, hangi kolej daha iyi, bilgisayarı olsun ve hatta 40 GB Pentium 4 hızı, 2 GHz 512 mb RAM'ı, 21 inch 1024x780 TFT ekranı, windows XP, Ofis 2000, Antivirus programı olsun, cep telefonu (olmazsa olmaz) kontörlü mü olsun, faturalı mı olsun, ilköğretimde bile olsa, mutlaka kursa gitsin ya da evde özel ders alsın vs, vs... Ne kadar stresli bir yaşam değil mi? 2000'li yıllarda çocuk olmak zor!!!

Gerçekten geçmişle bugün arasında ciddi yaşam, alışkanlık ve tarz farklılıkları oluşmuş durumda. Teknoloji çağının içine daha da girdikçe çocuklarımızla olan iletişimimiz, hatta onları dışardan gelecek olumsuz alışkanlıklardan koruyabilme sınırlarımız bile maalesef daralmakta. Yapılan araştırmalar amacının dışında veya gereğinden çok kullanılan teknolojik ürünlerin özellikle çocukların ruh sağlığını tehdit ettiğini göstermekte. Saatler süren bilgisayar oyunları, cep telefonu konuşmaları, msn

vb. sohbet odaları, akran ilişkilerinin hayatın merkezinde olduğu ergenlik döneminde aile içi çatışmalara sebep olmanın yanı sıra sosyalleşmekte olan çocukların iletişim becerilerini ve sorumluluklarını olumsuz yönde etkilemektedir.

Araştırmalar, 5-7 yaş grubundaki çocukların haberlerdeki olumsuz verileri yoğun olarak algıladıklarını, savaş ve kazalarla gelen ölümleri "en önemli haberler" sınıflamasına aldıklarını, önce haberlerden korktuklarını, ancak yaş ilerledikçe (özellikle erkek çocuklar) korkunun yerini şiddet ve saldırganlıktan hoşlanmaya bıraktığını ortaya koymaktadır.

Çocukların teknolojiyi sağlıklı olarak kullanabilmeleri için ailelerine ihtiyaçları var. Yetişkinlerin doğru yönlendirme ve mantıklı sınırlandırmaları ile kullanılan teknolojik araç gereçlerin çocukların gelişimi üzerinde pek çok olumlu etkisi olduğu da unutulmamalı.

Tekno-Çocuk

Çocuklarınızın bilgisayar kullanımı ile diğer etkinlikler arasında sağlıklı bir denge kurmasına yardımcı olabilmek için,

- Çocukların baskıya değil, 'sınırlara' ihtiyaç duydukları unutulmamalıdır. Aile içinde bilgisayarın kullanımına ilişkin uygulanamayacak kuralların konmasının ya da anne babaların 'bu alışkanlıktan vazgeç' diyerek söylenmelerinin iletişim sorunlarını arttırdığı bilinmektedir. Teknolojinin karşısında değil, teknolojinin doğru kullanımında çocuklarının yanında olabilen anne babalar sorunlarını daha rahat çözüme ulaştırabilmektedirler.
- Çocukların okul sonrasında geçireceği zamanın birlikte planlanması ve boş zaman faaliyetlerinde daha çok farklı ve yaratıcı etkinliklere, evdeki işbölümüne dayalı görevlere, spor ve sanat etkinliklerine yer verilmesi, aile üyelerinin birlikte geçirecekleri zamanın daha kaliteli ve cazip hale getirilmesi bilgisayar kullanımını sınırlayacaktır.

- Anne-babalar, bilgisayar oyunlarında üç-beş yaş dönemindeki çocuklar için anımsama, gruplandırma, el-göz koordinasyonuna ilişkin görevler içeren oyun programlarına, 6-8 yaş için okuma, yazma, mantık yürütmeye ilgili etkinliklere, 9-12 yaş için soyut kavramların, ileri düzeyde ise sorun çözmeyi içeren araçlar gibi çocuğun gelişimine uygun materyaller seçebilirler.
- Bilgisayar için ayrılan süre okul öncesi çağ çocuklarında bir saatten, ilköğretim dönemi çocuklarında iki saatten fazla olmamasına özen gösterilmelidir. Çocuğunuzla konuşarak bilgisayar kullanacağı süreyi birlikte belirleyebilirsiniz. Böylece saptanan süreye uygun davranış sergilemesini sağlayabilirsiniz.
- Uzun süreli bilgisayar kullanımını engellemenin en kolay yollarından biri bilgisayarın yetişkinlerin takip edebilecekleri koridor veya ortak çalışma odası gibi bir yere koyulması olabilir.

Çocukların TV'yi başlıca üç şekilde kullandığı bilinmektedir: 'Fantezi, Eğlence, Eğitim'